

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Kontroverze kolem virtuální dětské pornografie

Simulovaná nebo virtuální dětská pornografie je spornou otázkou v mnoha státech. Zákon stanoví, že za dětskou pornografii se považuje dílo, které zobrazuje nebo jinak využívá dítě nebo osobu, která se jeví být dítětem.[1] Dítě je dle §126 TZ každá osoba mladší osmnácti let.[2] Tato definice platí bez ohledu na fyzický vývoj nebo pohlavní vyspělost konkrétního člověka. Virtuální a simulovaná dětská pornografie se týká osob, které se jeví být dítětem. Jedná se buď o takovou audiovizuální pornografii, která zachycuje osoby starší osmnácti let, které vykazují jednoznačnou podobnost s dítětem.

Tedy se jedná o zachycení takových osob, které bude většina společnosti považovat za děti.[3] Nebo se jedná o typ pornografie, které se objevil s rozvojem technologií. Jsou vytvářena taková pornografická díla, na kterých je zachyceno fiktivní dítě. Tato díla vznikají za pomoci počítačové technologie, kdy se jedná o vytvořenou animaci, nebo o reálně zachyceného člověka, který je až následně upraven do podoby dítěte.[4] Díky vyspělosti dnešních moderních technologií je až téměř nemožné jednoznačně určit, zda došlo ke zneužití skutečného dítěte nebo zda se jedná jen o počítačovou úpravu.[5]

Mezinárodní dokumenty jako je například Úmluva z Lanzarote[6] nebo následně přijatá směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 13. 12. 2011[7] ponechávají v díkci států, aby se rozhodly, zda budou virtuální a simulovanou dětskou pornografií stíhat. Oproti tomu rámcové rozhodnutí Rady EU z 22. 12. 2003, které uvedené směrnici předcházelo, považuje za dílo dětské pornografie i materiál, který zobrazuje realistické znázornění neexistujícího dítěte nebo skutečnou osobu se vzhledem dítěte.[8] Právě z důvodu implementace tohoto rozhodnutí došlo k novelizaci trestního zákoníku[9] a dle našeho právního řádu je trestné i nakládání s virtuální nebo simulovanou dětskou pornografií.[10] Díky tomu lze stíhat i osoby, které šíří pornografická díla, která zobrazuje osobu starší osmnácti let, která má vzhled dítěte. Tyto osoby se totiž nemohou dopustit trestného činu zneužití dítěte k výrobě pornografie dle ust. §193 TZ.[11] V sousedním Německu je virtuální dětská pornografie trestná v případech, že se jedná o realistické znázornění. S materiály, ze kterých je zřetelné, že se jedná o fiktivní dílo, je nakládání přípustné.[12] Zajímavé je rozhodnutí Nejvyššího soudu USA, který se virtuální dětskou pornografií zabýval. Žalobce Free Speech Coalition namítal, že definice dětské pornografie dle Zákona o ochraně před dětskou pornografií je protiústavní. Dané ustanovení do dětské pornografie zahrnovalo i případy: „zdá se být zobrazením nezletilého účastníčím se zřejmě sexuálního jednání“ a „vyvolává představu, že se jedná o zobrazení mladistvého účastníčím se zřejmě sexuálního jednání.“[13] Dle žalobce je takové ustanovení příliš vágní a je zásahem do svobody projevu a umělecké tvorby. Naopak vláda tvrdila, že je složité rozpoznat virtuální a skutečnou dětskou pornografii, a že virtuální dětská pornografie vlastně nabádá pedofily, aby se zapojili do protiprávního jednání. S těmito argumenty se Nejvyšší soud neztotožnil a zrušil zákaz virtuální dětské pornografie v USA.[14]

Jedná se tedy o skutečně kontroverzní téma a argumenty existují pro obě dvě strany. Část odborné veřejnosti se přiklání k názoru, že virtuální dětská pornografie by vlastně děti mohla chránit. Pedofilové ji totiž mohou využít pro ukojení svých potřeb a fantazií, aniž by skutečné děti došly k újmě.[15] Zároveň proti trestnosti tohoto jednání je i uplatnění principu subsidiarity trestní represe

a skutečnost, že při výrobě takového typu pornografie nebylo ohroženo žádné dítě.[16] Navíc v případě, že se jedná o skutečně počítačem vytvořenou virtuální pornografii, nejde ani o zachycení reálné osoby.[17] Naopak pro zachování trestnosti virtuální pornografie hovoří názor, že už jenom legální existence virtuální pornografie vytváří ve společnosti názor, že se jedná o něco normálního.[18] Zároveň existují názory, že samotná deviantní pornografie může být spouštěčem sexuální trestné činnosti a podněcovat pachatele k realizaci svých fantazií.[19] Další potíž nastává při rozlišování skutečné a virtuální pornografie, což je vzhledem k vývoji moderních technologií často i nemožné. Pachatelé by se tedy mohli často bránit tvrzení, že objevená dětská pornografie je jen virtuální a nedošlo ke zneužití žádného dítěte.[20] Posledním argumentem, podporujícím trestní stíhání virtuální dětské pornografie je názor, že objektem trestného činu výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií je primárně ochrana morálních hodnot. Ochrana dětí je totiž až primárním objektem trestného činu dle ust. §193 TZ.[21] Takové tvrzení, ale rozchází s judikaturou Nejvyššího soudu, podle které je objektem tohoto trestného činu právě zájem společnosti na ochraně mravního vývoje dětí a ochrana tím, aby byly sexuální zneužívány.[22]

Je tedy zřejmé, že na danou problematiku neexistuje ustálený názor a vždy se najdou jak odborníci, kteří budou podporovat zachování trestnosti, tak i takový, kteří budou dané ustanovení považovat za příliš přísné a budou navrhnout legalizaci virtuální dětské pornografie. Ustálený názor nemají zjevně ani mezinárodní organizace, které ve svých právních předpisech většinou nechávají tuto problematiku na posouzení jednotlivých států. V českém právním řádu je aktuálně držení takové pornografie nelegální.

JUDr. Rosalie Telska

[1] Zák. č. [40/2009](#) Sb., §192

[2] Ibid., §126

[3] JELÍNEK J., a kol., Trestní právo hmotné, (obecná část, zvláštní část), 4. vydání, Praha: Leges, 2014, 976 s., ISBN 978 - 80 - 7502 - 044 - 4, s. 620

[4] ŠÁMAL P. a kol.: Trestní zákoník, komentář 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2012, 3614 s., ISBN 978 - 80 - 7400 - 425 - 5, s. 1891

[5] HERCZEG J., virtuální dětská pornografie: zločin bez oběti? In: Vanduchová, V., Gřivna, T., Pocta Otovi Novotnému k 80. narozeninám, Praha: ASPI, Wolters Kluwer, 2008, s. 49

[6] Úmluva Rady Evropy o ochraně dětí proti sexuálnímu vykořisťování a pohlavnímu zneužívání, Lanzarote, 25. 10. 2017, č. [59/2016](#) Sb. m. s, čl. 20 odst. 3

[7] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/93/EU ze dne 13. 12. 2011 o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2004/68/SVV, úř. věst. L 335/1, 17. 12. 2011, s. 1 - 15, čl. 5 odst. 7

[8] Rámcové rozhodnutí Rady 2004/68/SVV ze dne 22. 12. 2003 o boji proti pohlavnímu vykořisťování dětí a dětské pornografii, úř. věst. L 013, 20. 1. 2004, s. 44 - 48, čl. 1, písm. b

[9] Zák. č. [330/2011](#) Sb., zákon, kterým se mění zákon č. [40/2009](#) Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. [141/1961](#) Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

[10] Zák. č. [40/2009](#) Sb., §192

[11] ŠÁMAL P. a kol.: Trestní zákoník, komentář 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2012, 3614 s., ISBN 978 - 80 - 7400 - 425 - 5, s. 1891 - 1892

[12] HERCZEG J., virtuální dětská pornografie: zločin bez oběti? In: Vanduchová, V., Gřivna, T., Pocta Otovi Novotnému k 80. narozeninám, Praha: ASPI, Wolters Kluwer, 2008, s. 46

[13] Child pornography prevention act of 1996

[14] Ashcroft v. Free Speech Coalition, No. 00-795, 535 U.S. 234, 2002

[15] HERCZEG J., virtuální dětská pornografie: zločin bez oběti? In: Vanduchová, V., Gřivna, T., Pocta Otovi Novotnému k 80. narozeninám, Praha: ASPI, Wolters Kluwer, 2008, s. 48

[16] ŠÁMAL P. a kol.: Trestní zákoník, II. komentář 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2010, 1996 s., ISBN 978 - 80 - 7400 - 178 - 9, s. 1705

[17] ŠÁMAL P. a kol.: Trestní zákoník, komentář 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2012, 3614 s., ISBN 978 - 80 - 7400 - 425 - 5, s. 1891 - 1892

[18] Ibid.

[19] Ibid.

[20] HERCZEG J., virtuální dětská pornografie: zločin bez oběti? In: Vanduchová, V., Gřivna, T., Pocta Otovi Novotnému k 80. narozeninám, Praha: ASPI, Wolters Kluwer, 2008, s. 48

[21] JELÍNEK J., a kol., Trestní právo hmotné, (obecná část, zvláštní část), Praha: Leges, 2009, 896 s., ISBN 978 - 80 - 872 - 122 - 40, s. 559

Další články:

- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Oceňování nemovitosti a přiměřená náhrada při zrušení spoluvlastnictví](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel × společnost\)](#)
- [Úročení jistoty \(kauce\), kterou skládá podnájemce nájemci - II. díl](#)
- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní - institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)